

بررسی تیمار کوتاه‌مدت و طولانی‌مدت قلمه‌های سرو لیلندی طلایی با استفاده از هورمون

نفتالین استیک اسید NAA

یونس مهدوی فیکجور^{۱*}، احمد خلیقی^۲، مسعود الماسی^۳، محمد رضانی^۴

^۱ دانشجوی دکتری باغبانی گرایش زینتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران

^۲ استاد گروه باغبانی، دانشگاه تهران

^۳ کارشناس باغبانی، جهاد کشاورزی استان گیلان

^۴ تولیدکننده گل و گیاه. شرکت پالمیران. مازندران

*نویسنده مسئول: mahdavi_nursery@yahoo.com

چکیده

سرو لیلاندی هیبریدی است بین سرو طلایی *Cupressus macrocarpa* و کامسی پاریس *Nootkatensis* گیاهی بسیار زیبا، مقاوم، پر رشد و با دامنه کشت وسیع که به‌صورت پرچین‌کاری در حاشیه و همچنین انفرادی کشت می‌شود. روش تکثیر تجاری آن قلمه ساقه و پیوند بر روی پایه سرو می‌باشد. قلمه‌های آن سخت‌ریشه‌زا بوده و نیاز به تیمار با هورمون برای سهولت در ریشه‌زایی دارد. در این تحقیق از قلمه‌های خشبی و انتهایی سرو لیلندی طلایی (Gold rider) به‌عنوان ماده آزمایش انجام شد. از هورمون نفتالین استیک اسید (NAA) به‌صورت فروبری سریع (۵ ثانیه) در غلظت بالا در پنج سطح (۰، ۳۰۰۰، ۶۰۰۰، ۸۰۰۰، ۱۲۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر) و همچنین غلظت ثابت ۲۰۰ میلی‌گرم در لیتر در ۴ سطح زمانی مختلف (۳، ۶، ۱۲، ۲۴ ساعت) استفاده شد. بستر کشت پرلایت و مجهز به سیستم پاگرم با درجه حرارت 22 ± 2 بود. در مجموع ۹ تیمار و ۳ تکرار که در هر تکرار ۱۰ قلمه به‌عنوان ماده آزمایش در نظر گرفته شدند. طرح به‌صورت فاکتوریل و کامل تصادفی بود. تیمارها در ماه بهمن انجام شد و ۳ ماه پس از آن داده‌ها جمع‌آوری شدند که خلاصه نتایج به شرح زیر می‌باشد. بالاترین درصد ریشه‌زایی با موفقیت ۱۰۰ درصد مربوط به تیمار کوتاه‌مدت NAA با غلظت ۸۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر و کمترین آن مربوط به تیمار شاهد با ۶۳ درصد ریشه‌زایی بود. بعد از آن تیمار طولانی‌مدت با زمان ۱۲ ساعت و برابر با ۹۷ درصد بود. تیمارهای طولانی‌مدت ۳ ساعت و ۶ ساعت نیز مشابه تیمار کوتاه‌مدت ۳۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر نتیجه دادند که برابر با ۹۳ درصد بودند. از نظر متوسط تعداد ریشه و همچنین طول بلندترین ریشه نیز تیمار کوتاه‌مدت ۸۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر بهترین نتیجه و برابر با ۸۳ و تعداد ریشه ۲۷.۷ میلی‌لیتر بلندترین ریشه را داشتند و کمترین آن مربوط به تیمار شاهد بود. بیشترین درصد قلمه‌های خشک‌شده مربوط به تیمار شاهد با ۱۷ درصد و همچنین غلظت بالای NAA (۱۲۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر) برابر با ۱۳ درصد بود و همچنین بیشترین درصد قلمه‌های سبزی که صرفاً کالوس داشتند و ریشه ندادند نیز مربوط به تیمارهای مذکور بود.

کلمات کلیدی: ریشه‌زایی، قلمه، هورمون گیاهی، سرو لیلاندی.